



Warszawa, dnia 19 lutego 2018 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW**

FN1.056.8.2017.TCD

Gracjus Pami

w nawiązaniu do przesłanej drogą elektroniczną petycji w sprawie nowelizacji ustawy - Prawo bankowe w zakresie wymogu uzasadnienia odmowy przyznania kredytu konsumentowi przez bank, przekazuję uprzejmie następujące wyjaśnienia, po przeprowadzonych konsultacjach z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego.

Na wstępie należy wskazać, iż art. 70 ust. 5 ustawy – Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876 z późn. zm.), który jest przywoływany w petycji, jest transpozycją do polskiego porządku prawnego art. 145 ust. 4 Dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe - który to artykuł nakłada na banki obowiązek przekazywania na piśmie określonym kredytobiorcom tj. przedsiębiorcom, uzasadnienia dokonanej oceny zdolności kredytowej. Obecnie taki wymóg jest zawarty w art. 431 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

Pragnę podkreślić, że przepisy prawa unijnego nie zawierają analogicznego postanowienia w zakresie uzasadnienia odmowy przyznania kredytu dla klientów detalicznych. Zauważyć jednak przy tym należy, iż art. 10 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2016 r. poz. 1528 z późn. zm.) stanowi, iż: „Jeżeli kredytodawca odmówi konsumentowi udzielenia kredytu konsumenckiego na podstawie informacji zawartych w bazie danych lub zbiorze danych kredytodawcy, kredytodawca niezwłocznie przekazuje konsumentowi bezpłatną informację o wynikach tego sprawdzenia oraz wskazuje bazę danych, w której tego sprawdzenia dokonano”. Tożsama regulacja zawarta jest w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. z 2017 r. poz. 819) odnosząca się do odmowy udzielenia konsumentowi kredytu hipotecznego. Z powyższego wynika, iż w przypadku odmowy udzielenia przez kredytodawcę kredytu konsumenckiego lub hipotecznego spowodowanego negatywnymi przesłankami zawartymi w bazie danych lub w zbiorze danych kredytodawcy, na kredytodawcy ciąży prawny obowiązek przedstawienia wyników sprawdzenia oraz podania bazy danych, z której korzystał.

Jak wskazuje Urząd Komisji Nadzory Finansowego, dalej UKNF, po stronie banków nie istnieje ustawowy obowiązek udzielania kredytów, gdyż to bank ponosi ryzyko związane z tymi produktami i do niego należy decyzja o udzieleniu kredytu. Banki udzielając kredytów kierują się oceną ryzyka kredytowego, a tworząc modele scoringowe dla klientów detalicznych banki określają różne parametry, na podstawie których dokonują oceny zdolności kredytowej. Ocena ta dotyczy transakcji na tle całego portfela kredytowego kredytodawcy i jego skutków dla kredytodawcy jako całości. Jak informuje UKNF możliwa jest zatem sytuacja, w wyniku której banki prowadzące różną politykę kredytową wydadzą dla tego samego podmiotu (konsumenta) różne decyzje kredytowe.

Pragnę również zauważyć, że banki udzielając kredytu konsumenckiego zobowiązane są do przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa, a także wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego (dalej KNF), rekomendacji wystosowanych do tych podmiotów. Jedną z nich jest *Rekomendacja T* stanowiąca zbiór zasad dotyczących dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych. Głównym celem *Rekomendacji T* jest zachowanie wymogów stabilności i ostrożności przejawiających się między innymi uwzględnieniem w polityce kredytowej długoterminowej perspektywy zarządzania ryzykiem wrażliwości na zmiany warunków otoczenia oraz oddziaływania na poziom ryzyka kredytowego. W szczególności banki zobowiązane są zachować niezbędny obiektywizm i konserwatyzm w zakresie parametrów przyjmowanych do oceny zdolności kredytowej.

Bank dokonując oceny zdolności kredytowej konsumenta zobowiązany jest do prawidłowej identyfikacji i pomiaru ryzyka oraz określenia poziomu akceptowalnego ryzyka. *Rekomendacja T* stanowi także, że przy ustalaniu parametru przyjmowanego do oceny zdolności kredytowej, bank powinien zadbać o ich obiektywny charakter wykazując zasadność przyjęcia ich na danym poziomie poprzez odniesienie się do potwierdzonych w analizach i badaniach wielkości.

Odnosząc się natomiast do stwierdzenia w petycji, iż „decyzja o udzieleniu kredytu zależy od humoru analityka” uprzejmie informuję, iż z postanowień przywoływanej *Rekomendacji* wynika konieczność zapewnienia przez bank wiarygodnych informacji na potrzeby procesu kredytowego jako składowych wpływających bezpośrednio na jego jakość. Wiarygodność oceny wynika m.in. z możliwości pozyskania przez bank obiektywnych danych, w tym ze źródeł zewnętrznych, pozwalających na weryfikację deklaracji i oświadczeń składanych przez kredytobiorcę. Istotnym elementem prawidłowości procesu zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych jest korzystanie przez banki z informacji pochodzących z zewnętrznych baz danych, w tym w szczególności międzybankowych baz danych budowanych przez instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, które gromadzą, przetwarzają i udostępniają informacje m.in. w zakresie poziomu oraz historii spłat zobowiązań kredytowych klientów detalicznych.

Nadto, należy zauważyć, iż *Rekomendacja T* w odniesieniu do niektórych banków, ze względu na ich specyfikę, skalę działalności oraz możliwość generowania ryzyka systemowego wprowadza dodatkowe wymogi przy badaniu zdolności kredytowej konsumenta.

Niezależnie od powyższego *Rekomendacja T* przewiduje, iż proces kredytowania detalicznego będzie wynikał z polityki opracowanej przez bank i zatwierdzonej przez zarząd banku, a cały proces będzie podlegał nadzorowi ze strony rady nadzorczej banku.

Mając zatem na względzie powyższe, a także fakt, iż obowiązujące obecnie w polskim porządku prawnym przepisy obligują kredytodawcę w określonych sytuacjach do przekazania konsumentowi bezpłatnej informacji o wynikach oceny zdolności kredytowej konsumenta na podstawie m.in. informacji zawartych w bazie danych lub zbiorze danych kredytodawcy, wydaje się niezasadnym obligatoryjny wymóg uzasadniania każdej odmowy udzielenia kredytu przez bank osobie fizycznej. Ponadto, w toku przeprowadzania oceny zdolności kredytowej przyszłego kredytobiorcy, jednym z istotnych elementów tej oceny jest przyjęty przez bank model scoringowy, którego ujawnienie może stanowić tajemnicę przedsiębiorstwa w myśl art. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu konkurencji (Dz. U. z 2003 r., Nr 153 poz. 1503 z późn. zm.).

Z upoważnienia Ministra Finansów

Dyrektor
Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego
Zdzisław Minda

